

Укладач доц.Атаманюк Д.В.

Тема: Інноваційні процеси на підприємстві.

План

1. Зміст, види і напрям інноваційної діяльності.
2. Обґрунтування інвестицій в інноваційні проекти(потенціал підприємства і показники його оцінки).
3. Напрямки підвищення ефективності здійснення інноваційної діяльності.

1.Зміст, види і напрями інноваційної діяльності.

Інновації забезпечують її творцям конкурентні переваги. Для завоювання споживачів чи утримання уже наявних необхідно оновлювати пропозиції туристичних послуг. Чим більш бували . досвідчені туристи ,тим більше вони бажають новинок.

Туристичні підприємства ,які бажають завоювати собі нішу на ринку ,легше цю проблему вирішують якщо пропонують туристичні послуги із значною часткою творчих підходів як власних так і запозичених з інших сегментів ринків,а іноді і іншої галузі.

Інновації – це новостворені або вдосконалені технології,продукція або послуги,а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного,комерційного або іншого характеру,що істотно поліпшують структури чи якість виробництва або соціальної сфери.

Запровадження у виробництво результатів науково-дослідних, конструкторських робіт визнається за інновації.

Інновації – об'єкти впровадження чи процес,що веде до появи чогось нового.

Інноваційний процес – це послідовність подій, протягом яких інновація визріває від ідеї до конкретного продукту, технології, структури або послуги і розповсюджується у господарській практиці та суспільній діяльності.

Конкурентоспроможність продукції ґрунтується на використанні нової техніки та прогресивної технології, застосуванні сучасних організаційних форм та економічних методів господарювання. Удосконалення виробництва здійснюється на основі інновацій. Інноваційні процеси, їхнє втілення в нових технологіях є основою економічного розвитку.

Процес застосування вперше у виробництві нових здобутків, інновацій, започатковує інноваційну діяльність (ІннД).

Результативною може бути ІннД яка формується на корпоративній основі, що може реалізуватися як в горизонтальному так і вертикальному напрямку (векторові). Горизонтальний напрямок ІннД оже охоплювати діяльність різних туристичних компаній регіону, які об'єднують зусилля у створенні відповідних передумов для туристів в певних аспектах.

Вертикальний підхід до інновацій знаходить своє вираження в комплексності забезпечення новизни на всіх складових туристичного продукту. Відповідно до міжнародних стандартів інновація визначається як кінцевий результат інноваційної діяльності, який втілено у вигляді нових або вдосконалених продуктів, технологічних процесів, впроваджених на ринку, або у новому підході до соціальних послуг.

Інвестиційний процес являє собою підготовку і здійснення інноваційних змін і складається із взаємозалежних фаз, що утворюють єдине комплексне ціле. У результаті цього процесу з'являється реалізована, використана зміна – інновація. ІП має циклічний характер.

Інновації мають такі властивості:

- науково-технічна новизна;
- можливістю виробничого використання;
- комерційна реалізація.

Матеріалізація інновацій перетворює їх у джерело доходів.

Інноваційний процес започатковується певними галузями науки ,а завершується у сфері виробництва тобто здійснюється за схемою «наука-інновації-виробництво»

Готовність до нововведень (innovation) інновація охоплює виробничу і збутову діяльність і має на увазі постійне удосконалення, модифікацію і відновлення товарів та послуг, розробку нових технологій, створення високоякісних товарів, що вимагає від керівництва фірмою творчого мислення, заохочення ініціативи працівників фірми для створення нових, більш красивих і вигідних товарів і послуг.

Ефективність підприємств тісно пов'язана і залежить від результатів науково-технічного прогресу (НТП). Досягнення НТП ґрунтується на інноваційній діяльності.

Під інноваційною діяльністю(ІД) у сфері господарювання слід розуміти діяльність учасників господарських відносин, що здійснюється на основі реалізації інновацій з метою виконання довгострокових науково-технічних(н-т), програм з тривалими строками окупності витрат і впровадження нових н-т. досягнень у виробництво.

Інноваційно-інвестиційна модель поєднує інвестиційні та інноваційні принципи, методи і механізми реалізації, критерії прийняття інноваційних рішень

Перехід до інноваційної моделі розвитку економіки неможливий без залучення інвестицій.

Напрямки ІД.

- проведення наукових досліджень і розробок спрямованих на створення н-т. продукції і цін.
- розробка, освоєння, випуск і розповсюдження принципово нових видів техніки і технології;
- розробка нових ресурсозберігаючих технологій;
- технічне переозброєння, реконструкція, розширення будівництва, нових підприємств, освоєння н. продукції та впровадження н. технології.

Класифікація інновацій здійснюють за різними ознаками:

- За результатами виділяють наукові, технічні, конструкторські виробничі, інформаційні, інноваційні;
- За масштабами інновацій розподіляють на глобальні, регіональні, місцеві;
- за розповсюдженням та спрямуванням інновації-, одиничні, дифузійні, сировинні, продуктові, забезпечувальні, технологічні, економічні, соціальні...
- за охопленням частки ринку-локальні, системні та стратегічні;
- за глибиною внесених змін-радикальні, покращуючі, модифікаційні та ін..

Пріоритетними напрямками ІД в Україні є науково, економічно і соціально обґрунтовані та законодавчо визначені напрямки ІД, спрямовані на забезпечення потреб суспільства у високотехнологічній, конкурентоспроможній, екологічно чистій продукції, високоякісних послугах та збільшення експортного потенціалу держави.

Найчастіше інноваціям передують науково-виробнича діяльність, пов'язана з появою нововведень. Нововведеннями можуть виступати ідеї, технології, які є новими для суб'єкта господарювання.

Дифузія інновацій — це розповсюдження вже одного разу, освоєної і впровадженної в нових умовах.

Інноваційна діяльність ґрунтується на досягненнях НТП. Розробки НТП бувають еволюційної та революційної форм.

Стратегічні пріоритетні напрями ІД розраховані на тривалу перспективу (понад 10 років). Вони розробляються на основі прогнозів світових тенденцій з врахуванням можливостей вітчизняного інноваційного потенціалу.

Середньострокові п.н. (3-5р). ІД формуються в рамках стратегічних напрямків на основі новітніх досягнень науки, аналізу кон'юнктури світового і внутрішнього ринків та ресурсних можливостей держави. За масштабами пріоритетні напрями можуть бути в масштабах держави, галузі, регіону.

Нововведення у вузькому масштабі називають новацією, а в значному розширенні – інновацією. Нововведенням може бути винахід, спосіб, метод запропоновані розробниками.

Життєвий цикл інновацій обумовлений періодами від зародження, до заміни більш ефективним продуктом і дуже залежить від швидкості її дифузії. Дифузія інновацій – процес поширення нововведення в нових умовах та сферах застосування.

Проникнення інновацій у виробничій процесі на підприємстві підпорядковується об'єктивному закону, представленим кривою Фішера-Прайма.

Рівень прогресивності продукції, дифузії інновації характеризуються таким показником.

– Рівень нової продукції

$$Q_{nn} = \frac{Q_{нов}}{Q_{заг}} \times 100\%$$

- Коефіцієнт. оновлення продукції

$$K_{он} = \frac{BP_{нов}}{BP_{кп}}$$

Вартість нової продукції - $BP_{нов}$

Надходження від реалізації всієї продукції на кінець року - $BP_{кп}$

- Коеф. вибуття застарілої продукції $K_{виб} = \frac{BP_{ст}}{BP_{пн}}$
- вартість пр.. на початок року - $BP_{пн}$

2.Обґрунтування інноваційного проекту та оцінювання їх ефективності . Інноваційний потенціал підприємства та показники його оцінки.

Кожне підприємство повинне формувати інноваційні потенціали (ІП), ІП – сукупність науково-технологічних, виробничих, фінансових, економічних, соціальних та культурно-освітніх можливостей підприємства (галузі, країни).

Складові інноваційного потенціалу:

- інтелектуальні ресурси(патенти,ліцензії,технологічна документація тощо);
- матеріальні ресурси;
- фінансові ресурси(власний,позичковий,венчурний);
- трудові ресурси(каліф . працівники);
- інфраструктурні ресурси (підрозділи-патентний, техніко-технологічний правові)

Для відновлення ІП необхідно постійно проводити моніторинг ІД – систематичний збір інформації про перебіг інноваційних процесів, практичні результати, наслідки. Для цього формують інформацію про стан впровадження інновації, розміри фінансування, обсяги впровадження винаходів, та ін.

(Приклади з нт і нових технологій). Процес оцінки ІП складний , але важливий для формування подальшої стратегії.

Успіх розвитку підприємства пов`язаний з рішенням проблем підвищення його конкурентоспроможності. Рішення названих проблем пов`язано з інноваційною діяльністю (ІД).

Аналіз умов функціонування підприємств показує, що діють фактори, які зумовляють зростання витрат, погіршують сировинні ресурси, зростають вимоги до екологічної чистоти.

Реалізація інновацій здійснюється у різних масштабах,що пов`язано із фазами економічного циклу .У період кризи можливості підприємств щодо інвестицій в інноваційні проекти низькі. Найвищою активність інновацій досягається у період поживлення і підйому розвитку організації.

Обґрунтування інноваційного проекту та оцінювання їх ефективності.

Реалізація задуму інноваційної програми забезпечується учасниками проекту. У залежності від виду проекту в його реалізації можуть брати участь від одного до кілька десятків організацій. У кожного з них свої функції,ступінь участі в проекті і міра відповідальності за його долю .

Категорії учасників проекту :

- замовник- майбутній власник і користувач результатів проекту?
- інвестор- фізична чи юридична особа,що вкладають засоби в проект .
Інвестор може бути і замовником?
- проектувальник- спеціальні проектні організації;
- постачальник- що забезпечує матеріальне забезпечення проекту.
- науково-технічна рада-провідні спеціалісти з тематичних напрямків проекту,що відповідають за вибір рішень.

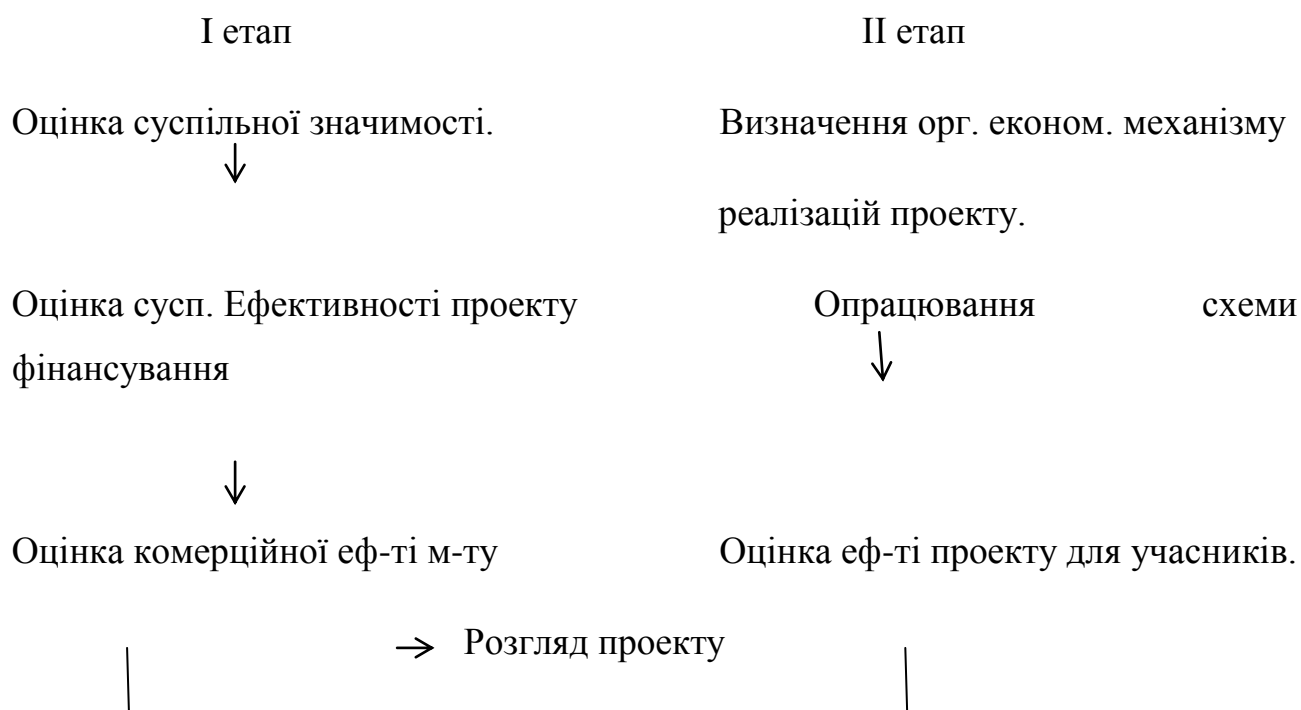
- керівник проекту.

Інноваційний проект охоплює всі стадії іннов. діяльності пов'язаної з трансформацією науково-технічної ідеї у новий чи вдосконалений продукт, впроваджений на ринку у новий чи вдосконалений технологічний процес або новий підхід до соціальних послуг.

Інноваційний проект охоплює наступні етапи;- формування ідеї, формування мети проекту на цьому етапі визначають кінцеві цілі обсяги, терміни, розмір прибутку, виявляють шляхи їх досягнення , визначають суб'єкти і об'єкти інвестицій, їх форми і джерела.

Важливим фактором конкурентоспроможності є частка ринку збуту продукції. Ця проблема (конкурентоспроможності) звужується, якщо використовуються інновації як щодо виробничої діяльності , так і стосовно маркетингу і збуту..

Оцінка діяльності інноваційного проекту здійснюється в наступній послідовності (етапи)

Інноваційний проект, як будь-яка фінансова операція, породжує грошові потоки. Грошовий потік інноваційного проекту представляє собою залежність від часу грошових надходжень і платежів по його реалізації.

Узагальнюючим показником ефективності інновацій є економічний ефект, який характеризує перевищення вартості очікуваних результатів над сумарними витратами ресурсів за певний період.

Розрізняють національний і господарський ек. ефект. Господарський ек. ефект рекомендується розраховувати на окремих стадіях впровадження інноваційних проектів

$$E_t = P_t - B_t.$$

Де P- Результат від нововведень;

B-витрати на впровадження.

Витрати і результати приводять до розрахункового року.

Формула приведення;

$$E_t = \sum [(P_t - B_t) L_t]$$

Розрахунок комерційного ефекту у виробників і споживачів новинок. Комерційний ефект, що залишається у розпорядженні наукової організації підприємства може характеризуватись величиною прибутку:

$$\Pi_t = Q_t - C_{nt} - F_t \text{ грн}$$

де Q_t – виручка від реалізації продукції науково-тех. або виробничо-технічного призначення грн..

C_{nt} – с/с продукції у t-му році грн.

F_t – загальна сума податків і витрат збалансованого прибутку наукової організації підприємства у t-му році, грн..

Крім того може використовуватись коефіцієнт ефективності. КВ і термін окупності.

Ефект споживача може бути оцінений :

- По приросту прибутку $\Delta\Pi$

$$\Delta\Pi = (C_2 - C_1)N_2 - (C_2 - C_1) \dots$$

- Умовне вивільнення робітників завдяки новій техніці.

$$\Delta\mathcal{U} = \frac{C_2 \cdot N_2}{P_h} - \frac{C_2 N_2}{P_{n2}}, \text{ чол.}$$

де P_h, P_{n2} – продуктивність праці до і після впровадження нт.

- Економія капіталовкладень

$$\Delta K = \left(K_1 \cdot \frac{B_2}{B_1} - K_2 \right) \cdot N_2 \text{ грн}$$

де $K_1 K_2$ – питомі капіталовкладення грн..

$B_1 B_2$ – продуктивність базової і нової техніки за одиницю часу.

- Зниження матеріальних витрат

$$\Delta m = (m_1 - m_2)N_2 \text{ грн}$$

Де $m_1 m_2$ – матеріальні витрати на одиницю продукції.

Сумарний економічний ефект від тех. нововведень за певний період $T(E_T)$ обчислюється за формулою

$$E_t = \sum_{i=1}^T (P_T - B_T) L_t \text{ грн}$$

$$P_T = \sum_{i=1}^T P_T \cdot L_t \text{ грн.}$$

Де P_m – вартісна оцінка результатів від НТП за розрахунковий період грн.:

B_m – вартісна оцінка витрат.

При обчисленні економічний ефект приводяться різно-числові витрати і результати за допомогою коефіцієнта приведення.

3. Напрямки підвищення ефективності здійснення інноваційної діяльності.

Управління інноваціями як системою під якою розуміють сукупність економічних, мотиваційних, організаційних і правових засобів, методів і форм управління інноваційною діяльністю організацій з метою оптимізації економічних результатів її господарської діяльності.

Використовуються механізм, який містить методи, критерії та відповідні важелі впливу. Вихідним моментом є потреба споживачів для задоволення якої розробляють альтернативні заходи і після аналізу, обґрунтування, врахування можливостей вибирають найкращий...

Стратегічне управління інноваційною діяльністю полягає у прогнозуванні глобальних змін в економічній ситуації та пошуку і реалізації масштабних інноваційних проектів спрямованих на ефективне функціонування і розвиток у тривалій перспективі.

Оперативне управління ІннД полягає у складанні план-графіків виконання робіт, забезпечення необхідними ресурсами, розробка механізму стимулювання творчого пошуку, мотивація персоналу щодо розробки і впровадження інновацій.

Завдання керівників для забезпечення ефективності ІД:

- Формувати каліф. колективу розробників новинок.
- Забезпечити підтримку інновацій фінансування (в т.ч .бюджетним)
- Застосувати зарубіжне стажування фахівців з розробок нової техніки
- Стимулювати розвиток досліджень.
- Скорочувати цикл (розробка – впровадження)
- Прискорювати оновлення продукції
- Інтенсифікувати процес оформлення патентів, заявок, ліцензій

Суб'єктам інноваційної діяльності доцільна фінансова підтримка:

- а) безвідсоткове кредитування;
- б) майнове страхування;
- г) повна або часткова компенсація коштів з держбюджету, місцевих бюджетів в межах коштів передбачених відповідними бюджетами.

Держава повинна спрямовувати ІД, сприяти інноваціям , захищати прояви інтелектуальної власності, контролювати державні інноваційні програми, фінансово підтримувати , заохочувати інноваційну діяльність.

Висновки

Інновації – це новостворені або вдосконалені технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структури чи якість виробництва або соціальної сфери. Активна інноваційна

діяльність ,коли здійснюється постійний пошук нових можливостей,готові взяти на себе ризик по здійсненню нового проекту.

Інноваційна діяльність як суспільний процес здійснюється для створення кращих за своїми властивостями ,характеристиками послуг(продукції). Стратегічне управління інноваційною діяльністю полягає у прогнозуванні глобальних змін в економічній ситуації та пошуку і реалізації масштабних інноваційних проектів спрямованих на ефективне функціонування і розвиток у тривалій перспективі.

Література

- 1.Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: учебное пособие. - К.: Эльга — Н.Ника-Центр, 2001. – 448 с.
- 2.. Гайдис Н.М. Інвестування: Навч.посіб. - Л.: ЛБІ НБУ, 2002. – 271 с.
- 3.. Йохна М.А. Економіка і організація інноваційної діяльності:навч.посіб. / М.А. Йохна, В.В. Стадник. - К.: Академія, 2011. – 400 с.
- 4.Докієнко Л.М.,Клименко В.В.,Акімова Л,М.Інвестиційний менеджмент: навч.посіб./ Докієнко Л.М.,Клименко В.В.,Акімова Л.М.-К.: Академвилав,2011.-405с.
- 5.Федоренко В.Г. Основи менеджменту :підручник /В.Г.Федоренко.- К.:Алерта,2007.-420с